

DATOS IDENTIFICATIVOS

Medio ambiente, recursos naturais e sustentabilidade

Materia	Medio ambiente, recursos naturais e sustentabilidade			
Código	V03M177V01209			
Titulación	Máster Universitario en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dpto. Externo Economía aplicada			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, María Xosé			
Profesorado	Fernández González, Raquel Garza Gil, María Dolores Pérez Pérez, Marcos Íñigo Varela Lafuente, Manuel María Vázquez Rodríguez, María Xosé			
Correo-e	maxose@uvigo.es			
Web	http://www.usc.es/es/centros/ecoadde/materia.html?materia=136944			
Descrición xeral	(*)Esta es una materia optativa dentro de la especialidad. Consta de 3 créditos ECTS, que se corresponden con 75 horas de trabajo del alumnado, de los cuales 15 horas son de actividades presenciales y las restantes 60 horas serán de actividades de trabajo personal. Los objetivos de esta materia son: 1. Conocer y describir el entorno y los problemas de gestión de recursos naturales y ambientales, identificando elementos y causas de los problemas; 2. Conocer y diferenciar distintos enfoques y modelos interpretativos desde la perspectiva económica, incluyendo opciones pluridisciplinarios; 3. Conocer políticas y experiencias de gestión y aplicar los conocimientos a casos específicos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
C2	Coñecemento rigoroso dos modelos micro e macroeconómicos e a súa aplicación precisa a situacións concretas
C7	Identificar os elementos que introducen ineficiencias na asignación de recursos por parte de axentes, institucións e sistemas económicos
C11	Analizar o papel das institucións públicas na economía a través da regulación de mercados e da implementación de políticas que inciden sobre a actividade empresarial
C12	Analizar as vantaxes e os inconvenientes da regulación e das políticas económicas e propoñer alternativas
D2	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega
D3	Sostenibilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos
D5	Comunicación oral e escrita
D10	Capacidade de análise e síntesis

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Saber: Comprender as causas do deterioro ambiental, coñecer as ferramentas existentes para a avaliación de bens e danos ambientais e as políticas públicas de protección ambiental e de sustentabilidade. Coñecer os enfoque e modelos básicos para a análise optima e sostible da súa explotación	C2 C7 C11 C12

Saber facer: diferenciar os distintos enfoques aplicables a casos concretos e a avaliación de bens e efectos socioeconómicos. Desenvolver plantexamentos para estudio de casos e diferenciar alternativas regulatorias para a protección e a sustentabilidade.	C2 C7 C11 C12 D2 D3 D5 D10
Saber ser e saber estar: Apreciar a importancia dos bens ambientais e o uso eficiente dos recursos naturais e sensibilizar sobre a importancia da sustentabilidade e dos instrumentos de protección ambiental	D2 D3 D5 D10

Contidos

Tema

1. Condicionantes naturais e institucionais na explotación e uso dos recursos naturais	- Condicionantes naturais - Condicionantes institucionais - Variables económicas
2. Modelos básicos para a análise da explotación dos recursos renovables e non renovables	- Instrumentos e Sistemas de Regulación - Políticas Públicas
3. Os instrumentos económicos e a política ambiental	- Fundamentos teóricos - Tipoloxía - Experiencias
4. Avaliación económica aplicada ao medio ambiente	- Fundamentos - Métodos - Experiencias

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	20	30
Traballo tutelado	4	19	23
Resolución de problemas de forma autónoma	0	20	20
Observación sistemática	0	1	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición de conceptos básicos ou resolución de dúbidas e reforzo de lecturas previas, apoiada en medios audiovisuais.
Traballo tutelado	Ensaio para incentivar/avaliar a capacidade do alumno para asimilar métodos e conceptos, desenvolveslos aplicalos e interrelacionais
Resolución de problemas de forma autónoma	A partir das propostas docentes de contidos e exercicios, o alumno exercitará autónomamente, preparándose para as avaliacións

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumno poderá completar a súa preparación a través de titorías presenciais, se fose posible. O alumnado tamén poderá plantexar as súas dúbidas a través do correo electrónico ou calquera medio remoto dispoñible.
Traballo tutelado	O alumno poderá completar a súa preparación con consultas persoalizadas a través de titorías presenciais, se fose posible. O alumnado tamén poderá plantexar as súas dúbidas a través do correo electrónico ou calquera medio remoto dispoñible.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumno poderá completar a súa preparación autónoma con consultas persoalizadas a través de titorías presenciais, se fose posible. O alumnado tamén poderá plantexar as súas dúbidas a través do correo electrónico ou calquera medio remoto dispoñible.
Probas	Descrición
Observación sistemática	O profesorado realizará un seguimento da actividade do alumnado, tanto nas sesións maxistras no traballo de lectura e comprensión dos conceptos básicos, como da resolución de exercicios e traballos realizados de forma autónoma que evidencien a adecuada comprensión e manexo de conceptos da materia.

Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno poderá completar o seu traballo autónomo a través de titorías presenciais, se fose posible. O alumnado tamén poderá plantexar as súas dúbidas a través do correo electrónico ou calquera medio remoto dispoñible.
---	--

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Traballo tutelado	Avaliarase o traballo realizado durante o curso, incluídos o seguemento e presentación do mesmo	100	C2 C7 C11 C12	D2 D3 D5 D10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cando non proceda a avaliación continua (ben por falta de presencialidade, ben pola ausencia ou escasez de actividades do alumnado), realizarase avaliación global mediante un exame final que poderá incluír preguntas curtas ou longas. As datas dos exames finais serán establecidas pola Comisión Académica, e se publicarán na web do Máster coa antelación debida. O exame correspondente á segunda oportunidade seguirá o mesmo modelo e os mesmos criterios de cualificación que o exame final.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Bjørndal, T.; Munro, G., **The Economics and Management of World Fisheries**, 1, Oxford University Press, 2012
- Hanley, N., Shogren, J., White, B., **Introduction to Environmental Economics**, 1, Oxford University Press, 2013
- Labandeira, X., León, C.J., y Vázquez, M.X, **Economía Ambiental.**, 1, Pearson, Prentice-Hall, 2006
- Perman, R., Ma, Y., Common, M., Maddison, D., McGilray, J, **Natural Resource and Environmental Economics**, 4, Pearson, Prentice-Hall, 2011

Bibliografía Complementaria

- Azqueta, D., **Introducción a la economía ambiental**, 2, McGraw Hill, 2007
- Bateman, I.; Carson, R.T; Day, B.; Hanemann, M.; Hanley, N.; Hett, T.; Jones-Lee, M.; Loomes, G.;, **Economic Valuation with stated preference techniques**, 1, Oxford University Press, 2002
- Bustillo, M. y López, C., **Recursos minerales: Tipología, prospección, evolución, explotación, mineralurgia, impacto ambiental.**, 3, C. López Jimeno,, 2000
- Clark, C.W., **Mathematical Bioeconomics: The Mathematics of Conservation.**, 3, John Wiley ed, 2010
- Cuerdo Mir, M. y Ramos Gorostiza, J.L., **Economía y naturaleza. Una historia de las ideas.**, Editorial Síntesis, 2000
- De Rus, G., **Análisis coste-beneficio.**, 1, Ariel Economía, 2001
- Ferreiro, A., **Valoración económica del agua**□, pp. 221-247en D. Azqueta y A. Ferreiro (eds.), **Análisis económico y gestión de recursos naturales**,, Alianza Editorial, 1994
- Flaaten, O., **Fisheries and aquaculture economics**, Ola Flaaten & bookboon.com, 2018
- Garza, M.D.; Varela, M., **Estado actual de la Economía de los recursos pesqueros**., Principios, n. 3, pp.61-76, 2005
- Hanemann, W.M., □ **Valuing the environment through contingent valuation**□, Journal of Economic Perspectives 8(4), pp 635-647, 1994
- Hardin, G.S., □ **The tragedy of the commons**□, Science, 162, pp.138-150, 1968
- Jentoft, S., **Institutions in fisheries: what they are, what they do, and how they change?**, Marine Policy, 28, pp. 137-149, 2004
- Kooiman et al, **Interactive governance and Governability: An Introduction**., The Journal of Transdisciplinary Environmental Stu, 2008
- Mc Ginnis, M; Ostrom, E., **Social-ecological system framework: initial changes and continuing challenges**, Ecology and Society 19(2): 1-30, 2014
- Neher, P., Arnason, R., Mollet, N. (Eds),, **Right Based Fishing**, Kluwer Academic Publishers, 1989
- Pearce, D.W. y Turner, R.K., **Economía de los Recursos Naturales y del Medio Ambiente**, , Colegio de Economistas de Madrid - Celeste Edici, 1995
- Romero, C., □ **Romero, C.**, 2, Alianza Editorial, 1997
- Schlager, E. y Ostrom, E., □ **Property-Rights regimens and natural resources: A conceptual analysis**□,, Land Economics, Vol.68, Nº 3, pp.249-262., 1992
- Surís, J.C. y Varela, M.M., **Introducción a la Economía de los Recursos Naturales**, Editorial Civitas,, 1995
- Varela, M.; Garza, M.D., **Globalización y gobernanza en actividades marítimas. El caso de la pesca y la acuicultura en la Unión Europea.**, Administración & Ciudadanía (ISSN 1887-0287), 1, 2017
- Velthuisen, J.W. y Worrell, E., **Capítulo 12 □The economics of energy**□, pp.177-194, en, 1999
- Wear, D. y Parks, P.K., **The economics of timber supply; an analytical synthesis of modeling approaches**, Natural Resource Modeling, 8, pp.199-223., 1994

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Análise de decisións económicas e mercados/V03M177V01101

Métodos cuantitativos/V03M177V01104

Pensamento económico e institucións/V03M177V01105
